

SAMKOMULAG UM SAMSTARF Á SVIÐI ÖRYGGISMÁLA, VARNARMÁLA OG VIÐBÚNAÐAR MILLI NOREGS OG ÍSLANDS

1. Aðilar.

Gjörningur þessi er samkomulag milli Noregs og Íslands (hér á eftir nefnd aðilarnir) um samstarf á sviði öryggismála, varnarmála og viðbúnaðar.

2. Markmið og gildissvið.

2.1 Markmið.

Markmið þessa samkomulags er að staðfesta pólitískan vilja til þess að víkka samstarf milli norskra og íslenskra stjórnvalda á friðartímum í málum er varða öryggi, varnir, viðbúnað og björgun á Norður-Atlantshafssvæðinu.

Samkvæmt ákvörðun Noregs og Íslands um að efla fyrrnefnt tvíhliða samstarf á friðartímum verður meðal annars efnt til reglulegs samráðs auk þess að samhæfing og samvinna verður aukin í því skyni að stuðla að meiri viðbúnaði á þessum sviðum. Samstarfið er grundvallað á Norður-Atlantshafssamningnum, aðild landanna að Atlantshafsbandalaginu og þeim skuldbindingum sem af þessu leiðir. Þetta samkomulag varðar ekki fyrrnefndar skuldbindingar eða hefur áhrif á þær.

Aðilarnir eru einhuga um að þeir hafi margs konar sameiginlegra hagsmuna að gæta á Norður-Atlantshafssvæðinu. Meginmarkmið þeirra er að stuðla að varanlegum stöðugleika og öryggi á þessu svæði. Unnt er að gæta sameiginlegra hagsmuna með auknu samstarfi milli aðilanna sem verður þróað í samvinnu við önnur aðildarríki að Atlantshafsbandalaginu á sama svæði.

Aðilarnir hyggjast skýra bandalagsþjóðunum innan Atlantshafsbandalagsins frá þessu samkomulagi og framkvæmd þess. Þeir hyggjast auka samráð og samræmingu milli bandalagsþjóðanna viðvíkjandi öryggismálum á Norður-Atlantshafi í víðara samhengi.

2.2 Gildissvið.

Eigi ber að líta á þetta samkomulag sem samning í samræmi við Vínarsamninginn frá 1969.

Eigi er ætlunin að þetta samkomulag fari í bága við innlend lög eða þjóðarétt eða við fyrirliggjandi alþjóðasamninga sem munu gilda í samskiptum aðilanna. Komi í ljós ósamræmi skulu innlend löggjöf eða reglur þjóðaréttar og ákvæði fyrirliggjandi alþjóðasamninga, sem munu gilda í samskiptum aðilanna, hafa forgang. Aðilarnir munu skýra hvor öðrum frá ósamræmi sem kann að koma í ljós.

2.3 Umfang.

Ákvörðun norsku ríkisstjórnarinnar og þeirrar íslensku um að bjóðast til að efla samstarf á eftirfarandi sviðum er grundvöllur samstarfsins:

2.3.1 Upplýsingaskipti og fræðsla.

Aðilarnir hyggjast efna til samráðs milli embættismanna hlutaðeigandi ráðuneyta á hálfis árs fresti, til skiptis í Noregi og á Íslandi. Áætlun um samráðsfundi verður tekin saman reglulega og skulu aðilarnir samþykkja hana.

Aðilarnir munu skiptast á upplýsingum um tengiliði úr röðum embættismanna hlutaðeigandi ráðuneyta og um hugsanlega tengiliði innan opinberra stofnana.

Aðilarnir hyggjast efla tengsl milli lögreglu- og öryggismálayfirvalda sinna.

Noregur hyggst leggja sitt af mörkum til menntunar og þjálfunar íslensks starfslíðs, meðal annars á sviði flugefirlits og viðeigandi stjórnunar, eftir nánara samkomulagi með hliðsjón af tímalengd og umfangi. Noregur hyggst enn fremur leggja sitt af mörkum til áframhaldandi námskeiðahalds fyrir íslenskt starfslíð í upplýsingaöflun og um öryggismál.

2.3.2 Leitar- og björgunarþjónusta og almannavarnaviðbúnaður.

Aðilarnir hyggjast undirbúa gerð samnings, á grundvelli þessa samkomulags, milli hlutaðeigandi ráðuneyta, meðal annars um upplýsingaskipti viðvíkjandi eftirliti með skipaferðum, um leitar- og björgunarþjónustu, hugsanlegt samstarf um öflun tækjabúnaðar, m.a. nýrra björgunarþyrlna, og um viðbúnað á sviði almannavarna.

2.3.3 Varnarsamstarf.

Aðilarnir hyggjast auka, að teknu tilliti til sameiginlegra þarfa, tækifæri til heimsóknar og æfinga og til að stunda annars konar varnarstarfsemi, meðal annars með tilstyrk sérsveita, her- og varðskipa og norskra orrustuflugvéla og eftirlitsflugvéla á Íslandi og í íslenskri loft- og landhelgi.

2.3.4 Skipulagning og aðgerðir.

Markmið aðilanna er að efla samstarf um skipulagningu og um aðgerðir flugsveita, sjóhers og landhelgisgæslu á Íslandi og hafsvæðinu umhverfis Ísland.

3. Stuðningur viðtökuríkis.

Íslensk stjórnvöld munu veita norsku starfslíði og starfsemi, sem tengist samstarfsverkefnum á íslensku yfirráðasvæði sem eru grundvölluð á þessu samkomulagi, stuðning viðtökuríkis. Ísland mun bera kostnað vegna staðsetningar liðsmanna, kosts og nauðsynlegs stuðnings á landi og vegna notkunar aðstöðu í Keflavíkurstöðinni. Semja ber um umfang og eðli veitts stuðnings áður en viðkomandi verkefni er leyst.

Vegna varnarsamstarfsins verða staðlar og verklagsreglur Atlantshafsbandalagsins um stuðning viðtökuríkis (að meðtöldum MC319/1, MC 334/1, AJP 4.5(A), STANAG 3113 og STANAG 2034) lögð til grundvallar.

Auk þessa samkomulags hyggjast aðilarnir undirbúa gerð ítarlegs, tæknilegs samnings og taka saman yfirlit yfir þarfir í tengslum við nauðsynlegar æfingar á Íslandi. Hvers er nákvæmlega þörf, að því er varðar viðveru og æfingar af ýmsum toga á Íslandi, verður ákveðið fyrirfram í hverju tilviki fyrir sig.

4. Réttarstaða o.fl.

Farið verður með mál sem snerta réttarstöðu, lögsögu, aga og skaðabætur og varða liðsafla og starfslið á vegum annars aðilans, sem tekur þátt í varnarsamstarfi samkvæmt þessu samkomulagi og dvelur þar af leiðandi á yfirráðasvæði hins aðilans, samkvæmt ákvæðum samnings Atlantshafsbandalagsins um réttarstöðu útsends liðsafla (SOFA).

Ísland hefur fullgilt samning Atlantshafsbandalagsins um réttarstöðu útsends liðsafla (SOFA) frá 1951. Sá samningur verður einn þeirra grunnþátta sem hið útvíkkaða samstarf Noregs og Íslands verður byggt á, þ.e. samstarf sem verður liður í samstarfi sem komið verður á á breiðum grundvelli milli Noregs, Íslands og annarra aðildarríkja Atlantshafsbandalagsins á Norður-Atlantshafssvæðinu.

5. Kostnaður.

Hvor aðili um sig skal bera þann kostnað sem tengist eigin starfsemi samkvæmt þessu samkomulagi, nema því aðeins að aðilarnir verði einhuga um annað eða að annað leiði af þessu samkomulagi eða tæknilegum samningum sem eru grundvallaðir á því. Í þessu samkomulagi er ekki fjallað um yfirfærslu fjár milli aðilanna.

6. Skipti á trúnaðarupplýsingum og vernd þeirra.

Allar trúnaðarupplýsingar, sem skipst er á eða verða til í tengslum við starfsemi samkvæmt þessu samkomulagi, skal nota, senda, varðveita og meðhöndla í samræmi við löggjöf og öryggisákvæði aðilanna, enn fremur, ef við á, í samræmi við tvíhliða samninga milli þeirra um öryggismál, þó þannig að aðilarnir fylgi að lágmarki verndarreglum gerningsins „Security within the North Atlantic Treaty Organisation“, C-M(2002)49 frá 17. júní 2002 með áorðnum breytingum.

Hvor aðili um sig mun gera allar ráðstafanir, sem lög leyfa, til þess að tryggja að trúnaðarupplýsingar, sem eru afhentar eða verða til í tengslum við starfsemi samkvæmt þessu samkomulagi, verði eigi afhentar þriðju aðilum án samþykkis hins aðilans.

7. Lausn deilumála.

Leysa ber sérhverft deilumál um túlkun eða beitingu þessa samkomulags með samráði milli aðilanna á lægri stigum og verður slíku deilumáli eigi vísað til innlends eða alþjóðlegs dómstóls eða annars þriðja aðila.

8. Almenn ákvæði.

Samkomulag þetta öðlast gildi þegar báðir aðilar hafa undirritað það.

Heimilt er að gera breytingu á samkomulagi þessu hvenær sem er taki aðilarnir sameiginlega ákvörðun þar um.

Hvor aðili um sig getur sagt samkomulagi þessu upp með 120 daga fyrirvara sem hann tilkynnir hinum um skriflega. Í því tilviki ber að vernda áfram allar trúnaðarupplýsingar, sem skipst er á eða verða til á grundvelli samkomulags þessa, í samræmi við ákvæði 6. liðar samkomulags þessa.

Samkomulag þetta er gert á tveimur tungumálum, norsku og íslensku, í fjórum frumritum, ásamt staðfestri þýðingu á ensku.

ÓSLÓ, 26. apríl 2007

Jonas Gahr Støre
utanríkisráðherra Noregs

Valgerður Sverrisdóttir
utanríkisráðherra Íslands